

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **OLVAN Náchod s.r.o.**, sídlem Běloveská 2013, Náchod, zastoupená JUDr. Ervínem Perthenem, MBA, advokátem, sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, ústřední inspektorát, sídlem Štěpánská 796/44, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 6. 2021, č. j. ČOI 76041/21/O100/2700/Ber/Št, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 2. 2023, č. j. 31 A 29/2021-56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Česká obchodní inspekce, inspektorát Královéhradecký a Pardubický (dále jen „správní orgán prvního stupně“), vydal dne 3. 2. 2021 pod č. j. ČOI 16331/21/2700 rozhodnutí, jímž uznal žalobkyni vinnou ze spáchání dvou přestupků podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. První přestupek spočíval v tom, že při kontrolním nákupu dne 14. 11. 2019 žalobkyně prodala uhlí (ořech 1) v nesprávné deklarované hmotnosti 3,85 tuny oproti hmotnosti 3,526 tuny (rozdíl v neprospěch spotřebitele činil v hmotnosti 324 kg a v peněžním vyjádření 1257,12 Kč). Tím žalobkyně

porušila povinnost vyplývající z § 3 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 24 odst. 7 písm. a) téhož zákona.

[2] Druhým přestupkem žalobkyně porušila povinnost dle § 13 zákona o ochraně spotřebitele tím, že na svých internetových stránkách řádně neinformovala spotřebitele o podmínkách uplatnění práva z vadného plnění, čímž naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 24 odst. 7 písm. l) téhož zákona. Jednání žalobkyně spočívalo v tom, že lhůty pro uplatnění práva z vadného plnění, které žalobkyně uváděla v informacích, byly výrazně kratší než lhůty zákonné; a k porušení zákona došlo rovněž zveřejněním informace o povinnosti spotřebitelů hradit náklady vzniklé v souvislosti s neuznanou reklamací, což mělo značný potenciál spotřebitele od uplatnění práva z vadného plnění (reklamace) odradit.

[3] Za spáchání těchto přestupků správní orgán prvního stupně nejprve uložil žalobkyni úhrnnou pokutu ve výši 450 000 Kč příkazem, proti kterému žalobkyně podala odpor. Následně správní orgán prvního stupně vydal dne 3. 2. 2021 rozhodnutí č. j. ČOI 16331/21/2700, kterým žalobkyni uznal vinnou z uvedených přestupků a uložil jí úhrnnou pokutu ve výši 430 000 Kč. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí bránila odvoláním, které žalovaná zamítla rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[4] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou, v níž namítala zjevnou nepřiměřenost výše uložené pokuty a nepřezkoumatelnost určení její výše. Dle žalobkyně správní orgány porušily zásadu individualizace trestu, neboť nepřihlédly k některým polehčujícím okolnostem a některé okolnosti dostatečně nezohlednily (např. povahu činnosti žalobkyně, intenzitu porušení zákonné povinnosti a následné preventivní jednání žalobkyně). Žalobkyně namítala, že správní orgány vycházely z dosavadní správní praxe k výši uložených pokut, která však nezaložila legitimní očekávání ani nedokládá zákonnost postupu při ukládání sankce. Žalobkyně také navrhla, aby krajský soud využil moderačního oprávnění a pokutu snížil, případně od uloženého trestu zcela upustil. Z pohledu žalobkyně by výše uložené pokuty neměla překročit 40 000 Kč.

[5] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem označeným v záhlaví žalobu jako nedůvodnou zamítl. Neshledal namítanou nepřezkoumatelnost vydaných správních rozhodnutí, naopak uzavřel, že správní orgány postupovaly v souladu se zásadou individualizace trestu, přihlédly ke všem relevantním okolnostem, které v odůvodnění rozhodnutí podrobně popsaly, a přistoupily k uložení takového druhu správního trestu a v takové výměře, které naplňují účel trestu a jeho funkce (represivní a preventivní). Krajský soud uvedl, že správní orgány při stanovení výše pokuty nezneužily správní uvážení, ani nepřekročily jeho meze, zohlednily relevantní polehčující i přitěžující okolnosti, přihlédly k majetkovým poměrům žalobkyně a hodnotily, zda pro ni pokuta nebude likvidační. Zároveň v souladu s dosavadní správní praxí zohlednily výši pokut uložených v obdobných případech. Krajský soud nevyhověl ani návrhu žalobkyně na moderaci trestu. V této souvislosti upozornil, že uložená pokuta představuje přibližně 8,6 % zákonem stanovené sazby, a tedy se nejednalo o pokutu nepřiměřenou (natož zjevně nepřiměřenou), ani o pokutu, která by s přihlédnutím k majetkovým poměrům byla pro žalobkyni likvidační a která by odporovala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítala, že krajský soud nesprávně posoudil otázku povahy činnosti dle § 37 písm. g) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), a nesprávně aproboval rozhodnutí správních orgánů, které k povaze stěžovatelčiny činnosti při úvahách o určení výměry pokuty vůbec nepřihlédly. Dle stěžovatelky měla být podle uvedeného ustanovení zákona jako polehčující zohledněna okolnost, že prodej uhlí tvoří vedle ostatní podnikatelské činnosti pouze 2,9 % jejího celkového obrátu. Stěžovatelka nesouhlasila se závěrem krajského soudu, že by se jednalo o polehčující okolnost pouze tehdy, pokud by podnikatelská činnost např. tvořila doplňkovou činnost k hlavní činnosti (činnosti veřejně prospěšné). Dle stěžovatelky tento závěr redukuje kritérium povahy činnosti na to, zda je činnost podnikáním či nikoli. S odkazem na komentářovou literaturu se stěžovatelka dovolávala toho, že povahu činnosti je třeba vykládat extenzivně a zohledňovat její jednotlivé předměty tak, aby mohly být při určení výměry trestu zohledněny všechny relevantní skutečnosti. K uvedenému stěžovatelka současně doplnila, že výklad krajského soudu vede k nepřipustnému dvojímu přičítání v neprospěch přestupce, neboť výkon podnikatelské činnosti představuje kritérium jednak z hlediska posouzení samotné delikttní způsobilosti pachatele (podnikatel), a podruhé by byl zohledňován při posuzování povahy činnosti dle § 37 písm. g) zákona o přestupcích.

[7] V návaznosti na uvedené pak stěžovatelka dále namítala, že nesprávné posouzení otázky povahy činnosti ovlivnilo úplnost přezkumu dalších námitek týkajících se výše uložené pokuty. Z pohledu stěžovatelky je tedy odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu neúplné a vadné, neboť povaha činnosti nebyla zohledněna ani při hodnocení intenzity jejího jednání (porušení zákonné povinnosti). V této souvislosti krajský soud dle stěžovatelky také nekriticky převzal ničím nepodložené tvrzení žalované, že se v posuzovaném případě jednalo o navýšení ceny v neprospěch spotřebitele a jeho zkrácení na prodaném zboží v množství, které pro průměrného spotřebitele představuje palivo minimálně na několik dní. Z tohoto důvodu stěžovatelka považovala rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný.

[8] Za nepřezkoumatelný stěžovatelka pokládala také závěr krajského soudu, jímž byl potvrzen postup správních orgánů opírající se o dosavadní správní praxi. V této souvislosti namítala, že vycházel-li krajský soud (stejně jako žalovaná) při přezkumu výše uložené pokuty z obdobných případů, které dle stěžovatelky nemohly založit legitimní očekávání, dopustil se jiné vady řízení mající vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Stěžovatelka v této souvislosti nesouhlasila ani s odkazem krajského soudu na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 5. 2020, č. j. 30 A 85/2018-158, s odůvodněním, že tento případ nelze pro odlišnost skutkových okolností porovnávat s nyní posuzovanou věcí.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti reagovala na jednotlivé kasační námitky, s nimiž se neztotožnila. Měla za to, že správní orgány i krajský soud se ve vydaných rozhodnutích přezkoumatelně vypořádaly se všemi námitkami a dospěly ke správnému závěru, že v posuzovaném případě byla stěžovatelce uložena pokuta v souladu se zásadou zákonnosti a individualizace trestu ve výši, která ob stojí i v porovnání s pokutami uloženými v jiných obdobných případech.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu, neboť pouze v případě přezkoumatelného soudního rozhodnutí lze posuzovat důvodnost uplatněných námitek. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatelky o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že není namítanou nepřezkoumatelností zatížen. Krajský soud se zabýval všemi okolnostmi, na které stěžovatelka poukazovala v podané žalobě, vypořádal se se všemi jejími námitkami a své závěry v napadeném rozsudku přezkoumatelně odůvodnil.

[12] Stran stěžovatelčina poukazu na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v tom, že krajský soud nekriticky převzal ničím nepodloženou úvahu žalované, že se v posuzovaném případě jednalo o zkrácení spotřebitele v nezanedbatelné výši (vyjádření v penězích) a v množství, které pro průměrného spotřebitele představuje palivo minimálně na několik dní, Nejvyšší správní soud uvádí, že tomuto postupu nelze nic vytknout. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že se krajský soud ztotožnil se závěrem správních orgánů, že neoprávněné navýšení ceny o 1 257,12 Kč (při hodnotě kontrolního nákupu 14 938 Kč) je nutno považovat za významné a nikoli zanedbatelné finanční poškození spotřebitele, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Významnost poškození způsobeného nepoctivým prodejem pak krajský soud ve shodě s žalovanou podpořil též argumentem založeným na zcela logické a jednoduchém výpočtem snadno ověřitelné úvaze, že rozdíl v množství prodaného uhlí 324 kg, které spotřebitel obvykle není schopen sám při prodeji ani orientačně překontrolovat, by průměrnému spotřebiteli, který vytápí domácnost kotlem na tuhá paliva, postačoval na zajištění vytápění po dobu několika dní. Krajský soud tak uvedeným způsobem adekvátně reagoval na obecné stěžovatelčino konstatování, že zjištěný finanční a množství rozdílný nepředstavoval výrazné poškození spotřebitele.

[13] Krajský soud také správně dovodil, že namítanou nepřezkoumatelností netrpí ani rozhodnutí žalované. V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud podrobně popsal úvahy, z nichž žalovaná při určení výše pokuty vycházela (včetně přihlédnutí ke stěžovatelčiným majetkovým poměrům a k tomu, zda pro ni uložená pokuta, která představuje 8,6 % zákonné sazby, nebude likvidační) a jaké konkrétní okolnosti zohlednila jako okolnosti polehčující a přitěžující. Nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí nezpůsobila ani skutečnost, že žalovaná v rámci srovnání obdobných případů a v nich uložených pokut výslovně nezmínila, jaká byla celková hodnota/hmotnost kontrolních nákupů. Případy, na které správní orgány poukazovaly v odůvodnění vydaných správních rozhodnutí, se týkaly pokut uložených za shodné protiprávní jednání (prodej uhlí v nižší než deklarované hmotnosti a obdobném finančním poškození spotřebitele). Žalovaná

pokračování

pak do odůvodnění rozhodnutí o odvolání doplnila také odkazy na další řízení, týkající se jednak prodeje uhlí, jednak nesprávného účtování při prodeji v neprospěch spotřebitele, u nichž bylo zkrácení vyjádřené v penězích vyčísleno v obdobné výši jako v nyní posuzované věci (za nesprávné účtování v úhrnné výši 1097,32 Kč byla uložena úhrnná pokuta ve výši 1 000 000 Kč; za nesprávné účtování v úhrnné výši 1 715 Kč a neseznámení spotřebitele s cenou výrobku byla uložena úhrnná pokuta ve výši 1 700 000 Kč, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 21. 5. 2020, č. j. 30 A 85/2018 - 158, potvrdil). V nyní posuzované věci tedy nelze nic vytknout závěrům krajského soudu, který ve shodě se správními orgány dovodil, že úhrnná pokuta uložená stěžovatelce ve výši 430 000 Kč nevybočuje ze správní praxe, odpovídá povaze a závažnosti stěžovatelského protiprávního jednání a naplňuje represivní a preventivní funkci. Žalovaná uvedené závěry v rozhodnutí o odvolání řádně a přezkoumatelně odůvodnila, a tedy její rozhodnutí nelze považovat za nepřezkoumatelné.

[14] Poukazovala-li stěžovatelka v této souvislosti na nesrovnatelnost případu řešeného Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 30 A 85/2018, Nejvyšší správní soud se stěžovatelkou souhlasí do té míry, že k finančnímu poškození spotřebitele ve výši 1 715 Kč nedošlo jednáním spočívajícím v nepoctivém prodeji uhlí, ale jiným jednáním prodávajícího spočívajícím v nesprávném účtování nákupů zboží, daného navíc souběhem více přestupků. Je však nutno současně připomenout, že za toto jednání byla uložena pokuta ve výši 1 700 000 Kč, tedy pokuta násobně vyšší, než jaká byla uložena v daném případě (430 000 Kč), a to za obdobnou výši zjištěného finančního poškození spotřebitele.

[15] Stěžovatelka dále v kasační stížnosti namítala nepřiměřenost výše uložené pokuty z důvodu nezohlednění zákonného kritéria povahy její činnosti dle § 37 písm. g) zákona o přestupcích. Podle tohoto ustanovení se *při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti*.

[16] Konkrétně se stěžovatelka v kasační stížnosti dovolávala toho, že podle uvedeného ustanovení zákona měla být jako polehčující zohledněna okolnost, že prodej uhlí tvoří vedle její ostatní podnikatelské činnosti pouze 2,9 % celkového obrátu.

[17] Ustanovení § 37 zákona o přestupcích (ve spojení s navazujícími ustanoveními § 38 až § 40 téhož zákona) obsahuje demonstrativní výčet kritérií, ke kterým je správní orgán povinen přihlížet při určení druhu správního trestu a jeho výměry. Povinností správního orgánu však není přihlížet ke všem uvedeným okolnostem, ale pouze k těm, které jsou pro věc významné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2021, č. j. 6 As 84/2020-46).

[18] Ačkoli stěžovatelka v kasační stížnosti argumentuje, že prodej uhlí představuje v její podnikatelské činnosti pouze činnost okrajovou, neboť její podíl na celkovém obrátu tvoří pouze 2,9 %, je nutno konstatovat, že poctivý prodej výrobků (zboží) ve správné hmotnosti, stejně jako řádné informování spotřebitelů o podmínkách uplatnění práva z vadného plnění, jsou povinnostmi, které je prodávající povinen dodržovat při prodeji všech výrobků bez rozdílu. V daném případě se přitom stále jednalo o hlavní výkon stěžovatelské činnosti, tedy o činnost podnikatelskou, přičemž i samotné tržby z prodeje tohoto druhu zboží činily 4 094 783 Kč. Stěžovatelkou namítaný poměr k jejímu celkovému obrátu (139 466 000 Kč dle výkazu zisku a ztráty) přitom nic nevypovídá o množství zboží a spotřebitelů, kterým

byl tento druh zboží prodán. Z pohledu spotřebitele a jeho ochrany je nepodstatné, v jakém rozsahu stěžovatelka předmět podnikatelské činnosti vykonává a jaký podíl tvoří prodej konkrétního druhu zboží na jejím celkovém obratu. Stěžovatelka je obchodní společností, která je povinna při prodeji a poskytování všech svých výrobků (zboží) a služeb dodržovat § 3 odst. 1 písm. a) a § 13 zákona o ochraně spotřebitele. Za skutkových okolností nyní projednávané věci tedy krajský soud stěžovatelčin požadavek na hodnocení povahy její činnosti jako okolnosti polehčující správně vyhodnotil jako nepřítadný s odůvodněním, že smyslem § 37 písm. g) zákona o přestupcích není rozlišovat konkrétní předměty podnikatelské činnosti, tím spíše ne jednotlivé položky zboží, s nimiž stěžovatelka obchoduje.

[19] K příkladu zmiňovanému krajským soudem, dle kterého by se o polehčující okolnost jednalo např. tehdy, pokud by podnikatelská činnost tvořila doplňkovou činnost k činnosti hlavní, např. k činnosti veřejně prospěšné, Nejvyšší správní soud uvádí, že jej stěžovatelka interpretuje zavádějícím způsobem a dovozuje závěry, které nejsou aplikovatelné na skutkové okolnosti nyní souzené věci. Správní orgány neporušily ani zákaz dvojího přičítání, ostatně stěžovatelčino tvrzení v tomto směru je ryze spekulativní.

[20] V návaznosti na výše uvedené pak nelze přisvědčit ani stěžovatelčině námitce, že nezohlednění povahy její činnosti mělo vliv na úplnost přezkumu provedeného krajským soudem ve vztahu k závěrům žalované týkajícím se výměry správního trestu, tj. výše pokuty, její individualizace a obvyklosti, včetně souladu se zobecnitelnou představou o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. Pokud Nejvyšší správní soud z důvodů uvedených výše neshledal, že se krajský soud při posouzení zohlednění povahy činnosti dopustil pochybení, nelze dovodit ani namítanou vadu řízení spočívající v neúplnosti soudního přezkumu, k níž dle stěžovatelky došlo právě v důsledku nezohlednění povahy její činnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Na základě výše uvedeného tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[22] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu